

ACC. N:R M. 14145:1-8.

Landskap: Skåne Upptecknare: Doulet Berndt Gustafsson, Lund
Härad: Ö Göinge Berättare: Gunnar Rosendal, Östby
Socken: Östby Berättarens yrke: kyrkohjälpe
Uppteckningsår: 1955 Född år 1897 i Lyxevie

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Religiösa familjeföremål. s. 1-8.

RELIGIÖSA FAMILJEFÖREMÅL.I. PRYDNADSFÖREMÅL.

1. Broderiarbeten: om äger, ägt eller sett (var? hos vem? vem tillverkat?) broderiarbeten med religiösa motiv, som hängkläden med bibliska figurmotiv, stolsdynor med sådana motiv, hängkläden med texter, märkdukar (flickorna fick förr ej sällan tillverka provdukar i skolan, korsstygnssdukar, de äldsta kända dukarna med bibliska motiv), bibelspråksdukar. Placering i hemmet?
2. Bibelkorgar och kartongtryck med bibelspråk: om äger, ägt eller sett etc. Varifrån fick man sådana föremål? Hur användes bibelkorgen?
3. Krucifix: placering? gammalt bruk?
4. Tavlor och reproduktioner: även kort, om uppställda i hemmet och med religiös karaktär.
5. Kristusbilder av gips eller liknande: ex. Thorvaldsens Kristus. Särskild användning, ex. vid dödsfall i likrummet eller vid utfärdsandakt?
6. Julkrubbor: hur länge varit i bruk? hur länge står den kvar efter jul? allmänt bruk? vilka har julkrubbor? etc. Utseende? Noggrann beskrivning! Vem ordnar julkrubban?
7. Fotografier: prästfoton (vilken präst? hur kommit över? plats i hemmet?) konfirmationsfoton? uppsatt var?
8. Minnestavlor: hur länge brukats? beskrivning? vem förfärdigade? plats i hemmet?
9. Andra föremål som eldskärmar med bibliska motiv? om ägt, eller sett etc.

II. BIBEL OCH PSALMBOK.

10. Familjebibel: ärvdes? särskild plats? när användes? funnits i vilka hem? i ert eget hem? när köptes? anteckningar i den? vad för slags anteckningar? Exempel! När fördes dessa anteckningar in? Om familjebibel med anteckningar påträffas, sök om möjligt skriva av alla anteckningarna, gör skiss över anordningen osv.
11. Psalmboken: särskild plats? anteckningar i den? Använts vid gemensam andakt i hemmet?
12. Andra religiösa böcker.

III. SÄRSKILDA ANORDNINGAR I HEMMET.

13. Hemaltare: sett var? beskrivning! användning? gammalt bruk? var samlats till gemensam andakt i hemmet?
14. Bönevrå: anordning? användning?
15. Levande ljus: när förekommer? vid minnesdagar? Alla helgons dag i hemmet?
16. Missionssparbössor och liknande: var har de sin plats i hemmet? vilka hem har sådana?

IV. MUSIKINSTRUMENT.

17. Orgel: var sin plats, när användes (vid husandakt?)..
18. Psalmodikon: d:o
19. Andra musikinstrument med religiös användning.

V. DOP OCH VIGSEL I HEMMET.

20. Anordning vid hemmadop: skål? tända ljus? plats?
21. Vigsel i hemmet: brudmattor? vigselpallar? köpts eller tillverkats? altaranordning? levande ljus?

VI. BLOMMOR.

22. Brukade man ha palmer inomhus och hade i så fall detta bruk någon särskild innebörd?

Rosendal, 1.

ACC. NR M. 14145: /.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

RELIGIÖSA FAMILJEFÖREMÅL.

1. Broderiarbeten med religiösa motiv. Det finns ännu många i äldre generationen, som har bibelspråk sydda på enkla dukar och uppsatta i hemmet. I den äldre generationen finns ännu en stark lågkyrklig strömning, där sådant hör hemma. Men de yngre tycker det där är smaklöst.

2. Bibelkorgar och kartongtryck med bibelspråk. Bibelkorgar är kvar ännu i många gamla hem. De sitter på dörrposten, så de är lätta att upptäcka. Säkert används de dagligen, det kan jag inte tro något annat. De tar ett språk och rullas sedan ihop lappen igen. Det är väl mera för enskildt bruk och enskild andakt, det där. Här är ju gammal herrnhutisk mark. Det är som ett slags Dagens Lösen. De fanns att köpa förr i missionsbokhandeln. Bibelspråkstavlar har jag sett i många hem, i de lågkyrkliga kretsarna. Det är enkla saker, med bibelspråk eller korta psalmcitat. Mycket vanligt är ordet "Jesus är min vän den bäste". De yngre använder inte sådana föremål i sina hem. Annars finns de väl att köpa fortfarande, i missionsboklädor och liknande. Bokhandeln här nere har däremot mera konstnärliga religiösa föremål.

3. Krucifix. Det har blivit väldigt vanligt, märkligt nog. Det är en oerhört intressant utveckling. Jag minns under mina studentår i Lund, hur jag försökte köpa ett krucifix. Det fanns inte att

ACC. N:R M. 14145:2.FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

uppdäva, varken i boklådor eller i konstaffärer. Det var på 20-talet. Till sist kom jag över ett i Lengertz antikvariat. Nu går det att köpa nästan var som helst. Människorna har blivit trötta på allt det intellektuella. I stället har det devotionella ökat i betydelse. Det är därför inget gammalt bruk, det här med krucifixen. Det har slagit igenom under min tid som präst. Nu ser man krucifix i alla hem, så gott som. Det är inte så avkristnat här i Osby, som många tror. Ofta försöker man avskilja en särskild plats till böneplats, med bönealtare. Det är bara ett krucifix eller något annat föremål, ej sällan just ett krucifix, och så kanske en liten bönpall. Det kan vara var som helst i rummet.

4. Tavlor och reproduktioner. Oljetryck finns i många äldre hem. De mest banala romerska saker, som spreds mycket under 1800-talet. Det är märkligt att se i vanliga svenska hem av äldre typ, ett oljetryck som detta med Jungfru Maria, med hjärtat uppskuret och med en oblat runt om hjärtat, det är en vanlig reproduktion. På flera ställen har jag också sett oljetryck med livets åldrar. Kristus är rätt vanligt att få se på sådana där gamla banala tryck, ganska tarvligt framställd. Det finns inte hos de yngre, men de ser det, när de kommer hem till farfar och mormor. De såldes av kringvandrande handlanden.

Rosendal~~l~~, 3.

ACC. N:R M. 14145:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Men nu är det i stället ej sällan Jungfru Maria man låter sätta upp. Det finns otaliga varianter. Och så förekommer motiv med oranter, litet mera obestämda saker. Det ges som bröllopspresenter och säljs i pappersaffärerna.

Jag har inte tänkt över det här så mycket, men det klarar efter hand. Det finns, tror jag man kan se, en gammal linje med fromma hemföremål av typen oljetryck och bibelspråkstavlor. Nu kommer en linje, som redan slagit igenom, med statyer, ofta väldigt graciösa, Kristusbarn, änglar, söta motiv.

Det tror jag finns i så gott som alla hem. Om jag kommer ut på vigsel i ett hem, det är kaffe och mat, vanliga enkla människor, så alltid finns det någon trevlig religiös bild där i hemmet. Det ska vara något sådant. De religiösa faktorerna är på väg uppåt.

Mina konfirmander undervisar jag att de ska försöka ordna med en liten andaktsvrå, en bönpall och ett krucifix, ibland har de bara en kudde på golvet, det behövs inte mer, och så ett litet föremål. Det finns snickare här, som gör bönpallar, så det är lätt att få köpa. Och så har de ett ljus, som de tänder. Det försöker jag lära dem att ordna. Det är kanske inte så många ungdomar, som bygger ut det hela, men några få vet jag, som bygger ut altaret

ACC. N:R M. 14145: 4.FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

med bilder, det är små bilder i allmänhet, ungefär 1 dm ggr 5 cm. De är made in Germany, kommer oftast från Maria Laach, som ju är ledande namn inom den katolska folkkonsten. Ofta är de uppsatta på plywood. Sådana bilder finns att köpa här i bokhandeln.

Och så skaffar de en bönpall till sin andaktsplats. Det är i kyrkliga hem. De frikyrkliga har inget sådant. De har inget ställe, som de tillber på, ingen orientering mot ett altare, det är tabernaklets religion. De tillber var som helst, där de slår upp sitt tält. Det är inte ställets kristendom, utan vägens kristendom. Hos frikyrkliga har jag aldrig sett eller hört talas om bönealtare eller något sådant.

Men religiös apparatus har annars blivit allt vanligare i hemmen. Kristendomen är, efter mitt intryck att döma, lika levande nu som i farfars tid. Föremålen har blivit annorlunda, men man vill alltid ha något.

5. Kristusbilder av gips. Det har jag inte sett i något hem här i Osby under min tid.

6. Julkrubbor. Julkrubbor finns i så gott som alla hem, från de enklaste krubbor av papper till de mest utarbetade. För det mesta köps de färdiga i pappersaffärerna, rätt banala saker. Det har nog kommit mest under min tid.

7. Fotografier. I äldre kyrkliga hem förekommer ofta Luther och Melanchton, de vanliga porträtten av dem, med Luther med huvudet på sned, och Melanchton i baret och med sitt blida utseende. En och annan har kanske ett prästfotografi uppsatt på en vägg. Kyrkan förekommer också, och konfirmationskort sätts allt upp ibland. Men särskilt vanligt är det inte, numera. I äldre kyrklig hemkultur var det vanligare.

8. Minnestavlor. Minnestavlor förekommer fortfarande. Det ser jag ofta i hemmen, men inte tillverkas det några sådana nu, vid dödsfallen. Men det sitter fortfarande sådana uppe i gamla, orörda hem. Där står namnet och en psalmvers, ibland är där en kista, och så är där blomstermotiv och sådant där.

9. Andra föremål. På de gamla sättugnar, som fortfarande finns kvar i en del gårdar, var det inte sällan religiösa motiv. Det har vi här i ena prästgårdsflygeln plattor från en gammal sättugn, som stått i ena flygeln. Det är Kristus instiftar ~~nattvarden~~, som är framställt på denna platta. Den är förmodligen tillverkad i Huseby, denna sättugn, men det går inte se längre, eftersom ugnen blivit särtagen och splittrad. Ett annat vanligt motiv som jag sett på många sättugnar här i Osby är David och Goliat.

10. Familjebibel. Det är ganska vanligt med familjebiblar i hemmen, dyra saker, de kostar 100 kr. ofta, de familjebiblar, som jag ser i gårdarna. De ligger framme, åtminstone tas de fram vid högtider i hemmet, som dop och begravning. En del antecknar barnens födelse-
sedata i dem, och minnesdagar av olika slag. Men inte skrivs händelser i övrigt in där. De går ofta i arv.

13. Hemaltare. I de yngre kyrkliga hemmen i socknen förekommer, som redan nämnts, bönealtare av olika slag, en bönpall eller bara en kudde att knäfalla på, och så på en byrå intill ett par ljus, som tändes vid andakten, eller bara ett krucifix eller en bild på väggen. Men levande ljus försöker man nog ha, och man ordnar ett litet altare, så gott det går. Det gäller isynnerhet mina konfirmander. I äldre hem är det nog ganska ovanligt. Hålles gemensam andakt i ett hem, sitter man nog mest kring ett bord eller runt omkring i rummet. Bönealtaret är nog mest för enskild andakt.

14. Bönevrå. Det finns inget sådant, vad jag vet. Det vet jag inte hur det skulle se ut.

15. Levande ljus. Det förekommer i alla former och vid de mest olika tillfällen numera, Alla helgons dag, adventssöndagarna, jul. Det är i alla hem.

Rosenda~~b~~, 7.

ACC. N:R M. 14145:7

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

20. Anordningen vid hemmadop. Vid dop i hemmen brukar de göra ett slags altare, på ett bord lägger man en vit duk och man ställer två ljus på bordet, och så ställer man blommor där. Familjebibeln brukar vara framtagen, och den ligger inte sällan just på dopbordet. Det har jag varit med om många gånger, i hem, där man har familjebibel. Som dopskål brukas vanligen någon hieratisk skål, ~~inte~~ sällan en ärvd dopskål. Det brukar de säga med särskild stolthet: alla barnen är döpta i denna skål.

Dopklämningen brukar det också vara en del särskilt med. Den är ofta sydd av mormors brudklämning, påpekar de för prästen, och samma dopklämning används vid alla dop i hemmet.

21. Anordningen vid hemmavigsel. Hemmavigsel har jag då inte varit med om särskilt ofta. Det är, när jag tänker efter, bara fem hemmavigselar jag haft här i Osby på alla 20 åren, jag varit här. Men de gånger jag haft det, minns jag de hade gjort ett altare, med ljus, som tändes, och blommor, och så stod där pallar för knäfallet. De där vigselfallarna var inte särskilt tillverkade för det ändamålet. Det hade man ändå i hemmet, sådana där pallar, eller lånade man.

Rosenda~~l~~, 8.

ACC. N:R M. 14145:8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Någon särskild brudmatta kan jag inte erinra från dessa fem tillfällen.

Vad jag infört vid högtider i hemmen, då jag är närvarande är att då det läses till bords, läses också Trons artiklar, Fader vår och välsignelsen. Det sätter de sådant värde på. Det är 20 års tradition här nu, vid begravningar och liknande. Sist ber jag en bön om välsignelse om arbetet, huset, åkrarna.

Det tycker de om. Jag gick förbi fotografen här borta häromdagen, och ropade in till honom: hej, Gud välsigne dig och ditt arbete. Han blev så glad, så han kom ut med ett kort av min dotter som konfirmand, och det skänkte han mig som tack!

Den religiösa hemkulturen är på väg att förnyas. Vi har utställningar här ibland, i prästgården, och det brukar vara ett väldigt intresse. Och så försöker jag lära konfirmanderna en del sådant också. Det har verkligen skett mycket sedan 20-talet på det här området.

PER MEURLING,
Svenska kyrkans
gossen Ruda,
i: Idun nr 35/1955.

Innanför kyrkogårdsmuren i Osby vankar varje kväll en karl, mörk och brun som en zigenare, med stikkande, livliga ögon. Han ser bra ut. Men varför är han så konstigt klädd? Han bär en svart kalott på huvudet, bakknäppt stärkkrage, en lång schartauansk prästrock med bälte om livet och på bröstet dlinglar ett silverkors i en kedja. Gåtans lösning är enkel. Mannen är Gunnar Rosendal, den originelle kyrkoherden i Osby.

Han vankar av och an bland gravvårdarna på kyrkogården och tänker på sin predikan. Mot kyrkväggen står en mängd gamla gravstenar över släkten Dufva på Hönjarum uppställda. Gunnar Rosendal stannar tankfullt framför en av dem från 1700-talet och stavar på den nötta inskriften:

*Här vilar en prövad
kristlig och oegennyttig
Embetsman.*

Det är eftermälet över en kronolänsman. Men domkapitlets ingripande mot den nunnevigning han själv förrättade för några år sedan, och den erinran om nödvändigheten att hålla sig inom den svenska kyrkans ram han nyligen fick, ger herr kyrkoherden anledning till personlig begrundan. (Varningen föranleddes av att Rosendal låtit sitt biträde undervisa konfirmanderna.

en syssla som kyrkoherden alltid bör ha hand om själv.)

Mitt emot kyrkan ligger, omgiven av en hög häck, den kastanjeskuggade vackra prästgården, till vilken Rosendal själv delvis, med församlingens medgivande, gjort ritningarna. I matsalen hänger en Mariabild och familjen Rosendal går aldrig till bords utan att ett litet liturgiskt drama utspelas. Husfadern ber och familjens medlemmar svarar med motböner precis som vid en gudstjänst.

Gunnar Rosendal är född i Grevie borta vid Hallandsåsen där hans fader var en liten fattig småbrukare. Ingen i hans släkt har före honom ägnat sig åt studier. Hur kom han att göra det?

Som liten var han mest road av att klä ut sig och den lusten har inte övergivit honom. Det ligger oemotståndligt frambrytande teaterbegävnings bakom hans kärlek till kyrkliga ceremonier.

— Jag har alltid varit rädd för min teaterkärlek, berättar han själv. En bra pjäs rycker mig med så att jag glömmer att det inte är verklighet. Som ung student såg jag en gång på Akademiska föreningen i Lund Harriet Bosse i Strindbergs Brott och Brott. Vid ett tillfälle är hjälptinnan i detta stycke bragt till sitt yttersta och hotar att begå självmord. Innan jag hann besinna mig

hade jag rest mig upp i bänken och skrek:

— Nej, nej, gör det inte!

Den kyrkliga ritualen har samma verklighet för kyrkoherde Rosendal. Koret i Osby kyrka är utstyrt med standar och en mängd ljus i höga stakar och bänkarna i kapellet är kompletterade med bönbänkar, i vilka man — utan att fördärva byxorna eller klänningen — kan falla på knä. Den nitiske kyrkoherden håller oavbrutet ett skådespel i gång i sin kyrka. Han officierar dagligen i två morgonböner och två aftonböner. Vid alla dessa tillfällen läses växelböner mellan honom och hans kyrkliga biträde, varvid båda är klädda i snövita skjortor. Och alltid kommer det några och lyssnar, nyfikna turister bl. a.

Jag satt ensam i kyrkan på kvällen i väntan på att den sista tidebönen skulle läsas, då biträdet anlände. Den unge mannen gick raskt uppför kyrkogången, stannade uppe i koret, smällde ihop klackarna och gjorde en djup bugning för högaltaret, på vilket ett krucifix syntes. Sedan försvann han in i sakristian för att klä om sig.

Man behöver inte tala länge med kyrkoherde Rosendal för att märka, att han är en febril, av sitt eget dramatiska temperament hetsad människa.

— Jag mötte först mitt öde i form av en liten blek och puckelryggig

man, min konfirmationslärare pastor Carl Andersson. Han väckte min längtan att bli präst och åtog sig att bekosta mina studier. Just när jag skulle börja dog han och min far satte mig i lära vid Karlshälla handelsträdgård. Men där visade jag mig komplett oduglig. Jag tog sen anställning i Dala yllefabrik. Det var ett trist och tungt arbete för en liten pojke. Men det hade sin poesi. Jag greps ibland av hänförelse inför spinnmaskinen, vars 250 vita trådar skälvde som en änglaharpa!

Hur som helst fick jag så småningom hjälp till att studera, och avlade studentexamen på Spyken i Lund år 1918. Omedelbart efteråt gjorde jag värnplikten, de dåvarande 285 dagarna. Min övervägande känsla vid konfirmationen hade varit rädsla. Nu är jag vuxen, tänkte jag. Nu kan jag inte längre ligga mina föräldrar till last. Vad skall jag göra? Vad skall jag leva av? Samma känsla grep mig, när exercisen närmade sig sitt slut. Mina kamrater på luckan längtade efter friheten. Men jag fruktade den. Ty var skulle jag få bröd för dagen? Till slut fann jag ingen annan råd än att sätta in en annons i Svensk Kyrkotidning, där jag erbjöd mig att mot mat och husrum tjänstgöra som predikobiträde hos någon kyrkoherde. Och vem svarade?

Kyrkoherde Rosendals ögon glänser:

— Herman Brilioth, den nuvarande ärkebiskopens fader.

Så fortsätter han:

— Jag glömmer aldrig min resa till Västra Ed, där Herman Brilioth var själasörjare. Det var en septemberdag med matt silande solsken. Jag satt på min lilla blåmålade klädkista på däckets till ångbåten över Storsjön. Vid bryggan där jag skulle i land väntade en kusk med en liten fjädervagn. Mitt obetydliga bagage stuvades högtidligt in under tystnad och jag kände mig rätt enkel. Jag var ju bara en klumpig bondpojke utan alla manér. Men ännu blygare blev jag, då vi körde upp till den rödmålade prästgården. På dess stentrappa stod nämligen en den mest sirliga och förnäma dam, klädd i spetsmössa:

— Välkommen kandidaten!

Det var vår ärkebiskops mor. Hon tog med utsökt artighet och vänlighet emot mig, lärde mig bordsskick och att uppföra mig och snart fick jag följa med henne på bjudningar till de olika herrgårdarna och säterierna i trakten. Jag njöt i fulla drag!

— Men det fanns en skugga i min tillvaro. Herman Brilioth var en tyst och dyster man med utskjutande underläpp. Han tyngdes av en oförtjänt olycka, som drabbat honom och som han aldrig kunde glömma. Efter fjorton dagar orkade jag inte längre. *Forts. sid. 19*

SVENSKA KYRKANS... Forts. fr. sid. 11

Prostens tungsinne blev mig för mycket:

— Jag kan inte stanna här längre, jämrade jag mig för min beskyddarinna. Prosten tycker inte om mig!

— Hur vet kandidaten det?

— Han säger inte ett ord till mig.

— Det gör han inte till mig heller.

Men ändå tror jag mig veta, att han håller av mig djupt och innerligt.

Resultatet av detta samtal blev, att jag stannade ett helt år i Västra Ed.

— Här hade jag också min första religiösa kris. Det kom en tysk student, ett nervvrak från första världskriget, till prästgården. Han verkade underlig och en natt bröt vaksinnet ut. Han började skrika och tjuta som ett vilt djur. Plötsligt fick jag för mig, att han ämnade rusa in till mig och mörda mig. Jag greps av en oerhörd ångest. Vad har du att lita till, om du skulle dö i natt? frågade jag mig. Vad tror du egentligen och vad vet du om din tro? Vad är en rätt lära?

I sökandet härfter avlade jag år 1921 teologie kandidatexamen och prästvigdes året därpå. År 1924 blev jag teologie licentiat och år 1930 disputerade jag för teologie doktorsgraden på en avhandling i dogmatik om det juridiska temats avveckling inom försöningsläran från Gerhard över pietismen fram till Schleiermacher.

— Det ljusnade för mig. Jag tjänstgjorde en tid som pastor i Trelleborg. Här kom jag vid ett tillfälle att vara närvarande vid en skolavslutning. En flicka spelade Sindings Frühlingsrauschen. Det är ju inget märkligt musikstycke, men hon gjorde det utmärkt väl. Jag är mycket fångslad av musik och hade alltid önskat mig en musikalisk fru. Den lilla flickan intresserade mig och när jag närmade mig henne kände jag igen henne: det var en av mina egna konfirmander, Elsa Bengtsson.

Några år senare gifte vi oss och jag blev kyrkoherde i Osby, där jag varit sedan dess.

— En annan vändpunkt i mitt liv ägde rum, då jag tillsammans med min fru en sommar företog en cykelfärd till England. Vi kom i land vid Dover en molnig kväll och strävade upp för de branta backarna där. Vid solnedgången stannade vi vid en allmänning, där vi tältade. I närheten låg en liten kyrka med ett gult sandstenstorn. På kyrkogården blomrade lindarna. Jag gick in i helgedomen och blev genast betagen av dess skönhet och stillhet. Jag föll på knä och bad vid högaltaret. När jag slutat min bön vände jag mig om och då stod där mitt i gången en smärt man i grå kavaj och med en bakknäppt krage.

Det var kyrkoherden. Jag presenterade mig och vi började samtala. Den kyrkosyn han gav uttryck åt kom som något av en uppenbarelse för mig.

Så berättar kyrkoherde Gunnar Rosendal vid lite rött vin, som serveras i en silverbägare, för mig om sitt liv en kväll i Osby prästgård.

Det är från sin kontakt med den anglikanska kyrkan och inte från katolicismen Gunnar Rosendal hämtat den högkyrkliga ritualism och den sakramentalta syn på kristendomen, vilken gjort honom riksbekant.

Vad han vänder sig emot är den torra intellektualism, som hittills, i det att predikan ensidigt stått i förgrunden, dominerat den svenska kyrkan. Kyrkan är för Rosendal framförallt Kristi kropp, som möter oss i nattvardens element: brödet, som är hans lekamen, och vinet, som är hans blod. Denna nattvardsmystik står i förgrunden hos Rosendal. Forts. sid. 26

SVENSKA KYRKANS... Forts. fr. sid. 19

I Osby kyrka är det nattvardsgång varje dag.

Vad den kyrkliga själavården beträffar, anser Rosendal att den bör akta sig för att glida ut i allmän idealism och för att alltför djupt engagera sig i ett vittförgrenat föreningsväsen av allmänt ideell typ. Den direkta församlingsvården bör utgöra medelpunkten i den kyrkliga verksamheten. Härvid spelar biktens en stor roll och förtjänar att återupplivas: den plågade nutidsmänniskan söker, ofta utan att veta det själv, avlösning från sin synd.

Kyrkan skall vidare tala till den enskilde icke blott genom predikan utan även genom kyrkorummets helgd och skönhet och genom en liturgi, som dramatiskt förmedlar uppenbarelsen av det heliga.

I den rosendalska kyrkosynen ingår även sympatier för ett evangeliskt-lutheranskt klosterväsen, stilla härdar, ägnad fördjupad andakt och fromhet. Vad tycker emellertid hans chef, den högintellektuelle Anders Nygren, en av den moderna teologiens banbrytare, om allt detta?

Han tycker, som de varningar han tilldelar Rosendal visar, inte om det. En biskop är aldrig arg. Det passar

inte hans ämbete. Istället är han bedrövad. Anders Nygren är djupt bedrövad över den uppståndelse Rosendal väckt land och rike kring. Men vad skall han göra?

Inte ens han kan förneka, att den originelle Osbyherden är en sällsynt nitisk själasörjare, buren av levande kristen tro. Någon kattarförföljelse kan inte längre förekomma i den svenska kyrkan, låt vara att den är i sin fulla rätt, då den — som skett genom domkapitlets varningar till Rosendal — värnar om sin egenart och sin speciella tradition.